

งานวิจัยเรื่องชนกลุ่มน้อยชาวไทยภูเขากับความมั่นคงของชาติ : กรณีศึกษากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ ประการแรก เพื่อศึกษาปัจจัยภายในและภายนอกประเทศที่มีอิทธิพลต่อชาวไทยภูเขาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ประการที่สอง เพื่อศึกษาพฤติกรรมของชาวไทยภูเขาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ ประการสุดท้าย เพื่อเสนอยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหาชาวไทยภูเขาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง โดยเน้นการศึกษาพฤติกรรมของชาวไทยภูเขาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้ง 3 กรณี คือ พฤติกรรมด้านความขัดแย้งในการอยู่ร่วมกันของคนต่างวัฒนธรรม ด้านการแพร่ระบาดของยาเสพติด และด้านการอพยพข้ามชาติของชาวม้งจากลาว กรณีบ้านห้วยน้ำขาว จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยทำการศึกษาพฤติกรรมทั้ง 3 กรณีดังกล่าวในจังหวัดเชียงใหม่ ตาก และเพชรบูรณ์ ด้วยวิธีการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research: PAR) ร่วมกับระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research)

ผลการศึกษาพบว่า

1. ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกประเทศต่างมีความเกี่ยวพันซึ่งกันและกัน และมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ดังนี้

1.1 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายในประเทศ พบว่า ปัญหาด้านนโยบายของรัฐบาล และบทบาทของข้าราชการมีผลต่อพฤติกรรมของชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ม้ง ซึ่งเป็นผลมาจากการขาดเสถียรภาพทางการเมืองของไทยและการปฏิรูประบบราชการ นอกจากนี้ ชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีความเป็นชาติพันธุ์ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต ภาษา ความเชื่อ ค่านิยม เอกลักษณ์ เป็นของตนเอง จึงทำให้มีความผูกพันทางชาติพันธุ์เชื่อมโยงถึงกันอย่างลึกซึ้ง ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคลจนถึงระดับองค์กร อีกทั้งปัญหาด้านสังคม อาทิ ความยากจน ขาดการศึกษา ขาดพื้นที่ทำกิน ตกอยู่ในสภาพคนชายขอบ ส่งผลทำให้ชาวไทยภูเขาเผ่าม้งมีความตื่นตัวให้มีการจัดตั้งองค์กรทางสังคม องค์กรทางชาติพันธุ์เพื่อเชื่อมต่อกับองค์กรระหว่างประเทศในการปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ของตน

1.2 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมภายนอกประเทศ พบว่า บทบาทของประเทศมหาอำนาจ โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา และกระแสโลกาภิวัตน์ มีอิทธิพลต่อทัศนคติของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งและมีผลต่อความเคลื่อนไหวของขบวนการต่อต้านลาว (ขตล.) นอกจากนี้การแทรกแซงจากองค์กรระหว่างประเทศ ยังทำให้เกิดการเรียกร้องด้านสิทธิมนุษยชน สำหรับปัจจัยด้านนโยบายต่างประเทศของไทย พบว่า ไทยมีนโยบายที่ชัดเจนในการไม่สนับสนุนกลุ่มต่อต้านประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งส่งผลทำให้เกิดความร่วมมืออันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน (ลาว) มากขึ้น

2. พฤติกรรมชาวไทยภูเขากลุ่มชาติพันธุ์ม้งที่ส่งผลกระทบต่อความมั่นคงของชาติ พบว่า

2.1 ความขัดแย้งของการอยู่ร่วมกันของคนต่างวัฒนธรรม ส่งผลทำให้เกิดความขัดแย้งในวิถีชีวิตการดำรงชีพกับชนพื้นราบ ซึ่งมีสาเหตุมาจากการขาดความมั่นคงในชีวิตมนุษย์ (Human Security) อีกทั้งกลุ่มชาติพันธุ์ม้งมีวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของตนเอง ทำให้เกิดความสำนึกในความเป็นชาติพันธุ์ของตนสูง อันเป็นปัจจัยที่เป็นชนวน

ทำให้เกิดปัญหาความขัดแย้งที่สำคัญคือ ความขัดแย้งด้านผลประโยชน์และความขัดแย้งทางวัฒนธรรมการดำรงชีพ

2.2 การแพร่ระบาดของสเปดิด เป็นผลมาจากปัญหาความยากจน และการเกิดค่านิยมใหม่ในเชิงวัตถุนิยมตามกระแสโลกาภิวัตน์ รวมทั้งสภาพเศรษฐกิจและการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน และความเชื่อมโยงทางชาติพันธุ์

2.3 การอพยพข้ามชาติของกลุ่มชาติพันธุ์ม้งจากลาวเข้าพักพิงที่ บ้านห้วยน้ำขาว จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นผลมาจากสภาพปัญหาทางเศรษฐกิจและการเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งการแทรกแซงจากต่างประเทศในรูปแบบของความช่วยเหลือจากองค์การระหว่างประเทศ กลายเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการอพยพมากขึ้น

3. ยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา คือ

3.1 การดำเนินการตามแผนแม่บทเพื่อการพัฒนาชุมชนสิ่งแวดล้อมและควบคุมพืชสเปดิดพื้นที่สูงระยะที่3 (พ.ศ.2545-2549) ให้สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริง

3.2 เปิดโอกาสให้ชาวไทยภูเขาในกลุ่มชาติพันธุ์ม้งเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาทุกด้านดังกล่าวแล้ว และเพื่อให้เกิดความสำนึกในความเป็นไทย โดยได้รับการสนับสนุนจากเจ้าหน้าที่ของรัฐ

3.3 การปรับปรุงประสิทธิภาพการทำงานองค์กรภาครัฐ ปรับแก้กฎ ระเบียบข้อบังคับทางราชการให้เหมาะสมกับสถานการณ์ และสอดคล้องกับนโยบาย

3.4 การใช้กระบวนการทางการทูตเชิงรุก การตรวจสอบ สกัดกั้น ผลักดันผู้อพยพอย่างรวดเร็วและเด็ดขาด โดยประสานประโยชน์กับประเทศต้นทางและประชาคมโลก

This dissertation has three objectives: 1) to study internal and external factors influencing the Hmong hill tribe people; 2) to study the behaviors of the Hmong affecting the nation's security; and 3) to present strategies for solving the problems of the Hmong. This study of the Hmong hill tribe people's behaviors was conducted by investigating three aspects of these behaviors: the conflicts of people of different cultures living together; the spread of drugs; and the migration of the Hmong from Laos to Ban Huay Nam Khao, Phetchabun. This research concerning the Hmong was conducted in Chiang Mai, Tak, and Phetchabun using Participatory Action Research (PAR) and qualitative research methods.

The findings are as follows.

1. Internal and external factors were interrelated and influenced the behaviors of the Hmong in the following aspects.

1.1 In regard to internal factors in Thailand, it was found that problems in regard to governmental policy and the roles government officials played affected the behaviors of the Hmong. This resulted from instability in Thai politics and a failure to reform the bureaucracy. In addition, the Hmong have an ethnicity, history, culture, tradition, way of life, language, beliefs, values, and identity of their own. This results in a thoroughgoing ethnic conflict with outsiders from the level of the individual to the societal level. The Hmong social problems of poverty, lack of education, absence of land for agriculture, and the condition of people living at the corners of society made the Hmong eager to establish a social organization which is ethnically based in order to develop connections with international organization that would help protect their rights and provide other benefits.

1.2 In regard to external factors, it was found that the roles of powerful countries such as the United States of America and globalization influenced the attitudes of the Hmong and affected the activities of the Anti-Lao Movement (ALM). Moreover, intervention from international organizations resulted in the call for human rights. In regard to the foreign policy of Thailand, it was found that Thailand has a clear policy of not supporting any groups that oppose the governments of neighboring countries. This led to far better cooperation between Thailand and its neighbor, Laos.

2. In regard to the behaviors of the Hmong that affected the nation's security, the following was found.

2.1 The conflicts of people of different cultures with varying ways of life have been expressed in terms of conflicts between the Hmong and people living on the plains. This was caused by lack of security. In addition, the Hmong had their own culture and identity which encouraged a high level of awareness of their own ethnicity. This was the factor that created conflicts in regard to obtaining benefits as well as in regard to the cultural determinants of different lifestyles.

2.2 The spread of drugs resulted from the problem of poverty, as well as stemming from new materialistic values absorbed as a consequence of globalization. Socio-economic conditions and ethnic antagonisms also contributed to the drug problem.

2.3 The migration of the Hmong from Laos to settle in Ban Huay Nam Khao in Phetchabun resulted from economic and political problems in the neighboring country of Laos. Foreign intervention in the form of help from international organizations became a motivating factor in additional migrations.

3. Strategies which should be utilized in solving these problems are as follows.

3.1 Operations in accordance with the master plan to develop the community, the environment and to control narcotics plants in mountainous areas in Stage 3 (2002-2006) should be implemented as stipulated.

3.2 The opportunity should be given to the Hmong to be able to participate in the solving of problems in all aspects such that they could come to an awareness of being Thai. This should be supported by government officials.

3.3 There should be enhanced efficiency in the performance of government agencies. Relevant rules and regulations of the government should be amended to fit the present situation and to be in accord with stated policy.

3.4 There should be progressive international procedures to investigate, hinder, and push back the immigrants in a speedy and strict manner. Efforts must be made to develop cooperation with the home countries of the immigrants and with the world at large.